

מידת האורז

היה היה פעם מלך לא ישר ורמאי. בחצרו היה גם איש שקראו לו "המעריך". איש זה קבע מחירים שהמלך שילם עבור סוסים ופילים, וגם את מחירי תכשיטים וזהב ודברים דומים. איש זה היה ישר מאוד ומחירים הגונים שולמו תמיד לספקי החצר. המלך לא היה שבע רצון מיושרו של המעריך. הוא חשב: "אילו היה לי מעריך לא כל כך ישר הייתי יכול להיות יותר עשיר."

ויום אחד המלך ראה איכר טיפש ועלוב שבא לחצר הארמון. המלך הורה להביא אותו בפניו ושאל האם הוא מוכן להיות מעריך. האיכר הסכים והמלך מינה אותו לתפקיד זה. את המעריך הקודם הוא גירש מארמונו. האיכר התחיל לקבוע מחירים לסוסים ופילים, לזהב ולתכשיטים. הוא לא ידע את ערכם האמיתי ולכן קבע

מחירים לפי ראות עיניו, והספקים היו צריכים למכור את סחורתם לפי מחירים שהוא קבע. יום אחד סוחר סוסים הביא חמש מאות סוסים לארמון המלך. המעריך קבע שהם שווים רק מידת אורז אחת, והמלך ציווה לשלם מידת אורז אחת ולהכניס את הסוסים לאורות. הלך הסוחר אל האיש שהיה פעם המעריך ושאל את עצתו. "מה עלי לעשות?" שאל. "אני חושב שכדאי שתתן מתנה למעריך, ואז הוא יעשה מה שתרצה שהוא יעשה ויאמר" אמר האיש "לך אליו ותן לו מתנה יפה ואז אמור לו: 'אמרת שהסוסים שווים למידת אורז אחת, אבל עכשיו אמור כמה שווה מידת אורז! האם תוכל להגיד זאת כשתעמוד במקומך ליד המלך?' ואם הוא יסכים לך איתו אל המלך, ואני אבוא לשם גם כן." סוחר הסוסים חשב שזה רעיון טוב. הוא נתן למעריך מתנה יפה ואמר את הדברים שהאיש ההוא אמר לו. המעריך לקח את המתנה ואמר: "כן, אלך אתך למלך ואגיד כמה שווה מידת אורז אחת. עכשיו אני יודע להעריך אותה." "אז בוא מיד" אמר הסוחר. הם הלכו לארמון לפני המלך וכל השרים. סוחר הסוסים השתחוה ואמר: "מלכי, הבנתי שחמשת מאות הסוסים שלי שווים מידת אורז אחת. אך אנא, יצווה המלך על המעריך לאמור מה שווה מידת האורז." המלך שלא ידע את מה שקרה שאל: "המעריך, מה שווים חמש מאות הסוסים?"

"מידת אורז אחת, מלכי" ענה ההוא.
"טוב, אז אם חמש מאות סוסים שווים מידת אורז, אמור
מה שווה מידת אורז אחת?"
"מידת אורז אחת שווה כמו העיר שלך כולה" ענה
המעריך. כל השרים צחקו ומחו כפיים באמורם: "איזה
מעריך טיפש! איך ניתן לאיש כזה משרה כה חשובה.
אנחנו חשבנו כי אין דבר יקר יותר מהעיר שלנו, והוא
אומר כי ערכה כמו של מידת אורז!"

המלך התבייש וגירש את האיש הטיפש.
"אני חשבתי למצוא חן בעיני המלך וקבעתי מחיר נמוך
לסוסים וראו מה קרה לי!" אמר המעריך כשהוא בורח
מהקהל הצוחק.